

Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: 'Η μάχη τῆς 'Αθήνας

**ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΑΤΙΡΑΣ. ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ:
Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ. ΜΟΥΣΙΚΗ: ΣΤ. ΞΑΡΧΑΚΟΥ**

Ίσως ἡ πρόθεση τοῦ συγγραφέα νὰ ἔφτανε σὲ κάποιο ἀποτέλεσμα ἂν, ἀντὶ γιὰ ἓνα ἔργο-μαμμούθ ποὺ παρουσίασε, περιοριζόταν σ' ἓνα ἔργο ντοκουμέντο. Ὅταν πρόκειται νὰ τραβήξῃς μιὰ κλωστή ἀνάμεσα στὰ δύο ἄκρα μιᾶς τριακονταετίας, ἡ κλωστή θὰ κάνῃ «κοιλιά» ἂν δὲν δέσῃς κόμπους ὅπου πρέπει κι ὅπως πρέπει. 'Αὐτ' αὐτοῦ ὁ συγγραφέας προτίμησε ἀτελείωτη παράθεση γεγονότων. Ἔτσι χάθηκαν τὰ κύρια, μέσα στὰ δευτερεύοντα καὶ τὸ σύνολο δὲν παρουσιάστηκε ἀρθρωμένο. Οἱ σκηνές διαδέχονται φλύαρη ἢ μιὰ τὴν ἄλλη, περισσότερο σὰν ἱστοριογραφία καὶ δημοσιογραφία καὶ λιγώτερο μὲ θεατρικὴ ἐπιλογή. Ἀλλωστε ἔπρεπε νὰ πιαστή ὁ «βούρς ἐκ τῶν κεράτων».

«'Η μάχη τῆς 'Αθήνας», εἶναι ἓνα κορυφαῖο σημεῖο τῆς τραγωδίας ἐνὸς λαοῦ κι ἐνὸς κινήματος. Κι ὅση σύγχυση ἢ ἑλλειψη ἐνημερώσεως καὶ ἂν ἐπικρατῇ, τὸ δέβαιο εἶναι πὼς τὸ τραγικὸ βρίσκεται στὴ θυσία, τὴν προσφορά καὶ τὴν ἀνωριμότητα καὶ ἀναξιοσύνη τῆς ἡγεσίας τῆς 'Αντίστασης, ποὺ φθάνει ὥς τὴν συμφωνία τῆς Βάρκιζας. Μ' αὐτὴ τὴν αὐτογνωσία ἔπρεπε νὰ θυγούμε ἀπὸ τὸ Θέατρο.

Ὁ Λίβανος ὅμως ἦταν μιὰ γελοιοποίηση τῆς ἀπαρχῆς τῆς τραγωδίας, ἡ Γκαζέρτα μιὰ διεκπεραίωση χωρὶς σημασία καὶ μόνο τὸ ἀρθρο 3 τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας δόθηκε σὰν ἓνας σφικτὸς ἀρμὸς στὴν κλωστή τῆς τραγωδίας. Μένει κανεὶς μὲ τὴν ἐντύπωση ὅτι γιὰ ὅλα ἔφταιγε ὁ Σδῶλος! Τὰ ἀλλεπάλληλα «Γιατί» δὲν ἦταν ἀρκετὰ νὰ προβληματίσουν μέσα στὴ φλύαρη παράθεση τῶν γεγονότων. Σ' ἓνα θέατρο-ντοκου-

μέντο χρειάζεται ἀντικειμενικότητα. Κι ὁ ἀντίπαλος δὲν ἦταν γελοῖος, ὅπως δόθηκε, ἀλλὰ ἰσχυρὸς καὶ ρεαλιστής. Μιὰ δυνατὴ ἀφαίρεση, ἓνα γερὸ ψαλίδισμα, θὰ βοηθοῦσε τὴν ἀνάδειξη τῶν κυρίων γεγονότων καὶ τὴν οὐσία τῆς τραγωδίας ποὺ σημειώσαμε ποιὰ εἶναι. Ἄν ἀντιληφθήκαμε καλὰ στὴν τελευταία σκηνὴ τοῦ Καραγκιόζη, «ξηλώνονται» καὶ τὰ Παλιὰ 'Ανάκτορα, δηλαδή ἡ Βουλὴ, τί ἐσήμαινε αὐτό;

Αὐτὰ γιὰ τὴν ἱστορία. 'Η ἱστορικὴ πολυπραγμοσύνη δὲν βοήθησε καὶ τὴν θεατρικὴ κρυστάλλωση. Σκηνές ποὺ στέκονταν θεατρικὰ ἦταν ἡ «Ἀπελευθέρωση» (μὲ τὸν πρῶτο Καραγκιόζη). Μοναδικὴ σκηνὴ ἡ «Πτωματολογία», σκηνὴ ὅλο σπιρτάδα τὰ κάλαντα στὴ «Σκομπία Β'». Οἱ ὑπόλοιπες σκηνές παιζόντουσαν τὸ συνηθέστερο μ' ἓνα νατουραλισμό, ποὺ προφανῶς οἱ ἡθοποιοὶ τὸν συνέχισαν μὲ τὴν ἀμεσότητα. Τὸ ὄνειρο τῆς 'Αποσας, ἡ σκηνὴ τοῦ Ριχάρδου τοῦ Γ', θεατρικὰ εὐρήματα, δοσμένα μὲ θεατρικὴ ἀνωριμότητα. Ὅπως ὑπῆρξε φλύαρη ἢ παράθεση τῶν γεγονότων, φλύαρη ὑπῆρξε καὶ ἡ σκηνικὴ παρουσία τῶν ἡθοποιῶν, ποὺ στὸ σύνολό τους ἦταν ἀνεπαρκεῖς. Ἡ κατάχρηση τῶν κινηματογραφικῶν μέσων ἐπιμήκυνε τὴν φλυαρία. Γεγονότα ἀπὸ μόνον τους τραγικὰ δὲν γίνονται κατ' ἀνάγκην θέατρο. Παράδειγμα οἱ ἐπιστολὲς τῶν ἐκτελεσθέντων ἐδῶ καὶ οἱ ἴδιες ἐπιστολὲς στὴν «'Αθλιότητα τοῦ Γ' Ράιχ», ποὺ παρενέβαλε ὁ Κοῦν. Ἡ μουσικὴ οὔτε ἀγγίξε τὴν τραγωδίαν. Παρέμεινε ἓνα περιγραφικὸ φολκλόρ. Κατὰ τὴν γνώμη μας οἱ προθέσεις προδόθηκαν ἀπὸ τὴν πολυπραγμοσύνη.